

İÇ KONTROLÜN TARİHÇESİ

Mali denetimle ilgili ilk bulgular yüzlerce hatta binlerce yıl öncesine ulaşmaktadır. Ancak bugün kullandığımız anlamda iç kontrol ve bağımsız denetim daha yeni kavramlar olup yirminci yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır.

Özellikle yirminci yüzyılın sonlarına doğru bağımsız denetim ve iç kontrol alanındaki ABD ve AB kaynaklı gelişmeler, bağımsız denetim ve iç kontrolün; yeni bir anlayışla, çoğu kez benzer bir mantık ve ortak bir aklın ürünü olarak ve daha da önemlisi birbirleriyle eşgüdüm içinde ele alındığını göstermektedir.

İç kontrolün gündeme gelişi, 1970'lerin ortalarında Amerika'da Watergate savcısının konuya dikkat çekmesi ile olmuştur. Watergate araştırmalarının sonucunda 1977'de ana teması iç kontrol olan "Yabancı Yolsuzluk Kanunu" (Foreign Corrupt Practices Act) yürürlüğe girmiştir.

1985 yılında Hileli Mali Raporlama ile ilgili Treadway Komisyonu olarak da bilinen Ulusal Komisyon kurulmuş Hileli Mali Raporlama konusunda bir rapor yayımlanmıştır. Raporla kontrol ortamı ile davranış ve yetki standartlarına vurgu yapılmış, iç kontrol kavramı için ortak bir anlayış oluşturulmuştur. Oluşturulan bu anlayış sonucunda Destekleyici Kurumlar Komitesi COSO (Comittee of Sponsoring Organizations of Treadway Comission) kurulmuştur.

COSO mevcut kaynaklardaki iç kontrol ile ilgili eğilimleri birleştirilerek etkinliğin değerlendirilmesi için geniş kapsamlı ve pratik kriterler geliştirmiştir. 1992 yılında, COSO Modeli olarak bilinen İç Kontrol Bütünleşik Çerçeve Raporunu yayımlamıştır. Ayrıca 2004 yılında Kurumsal Risk Yönetimi - Bütünleşik Çerçeve çalışmasını (Enterprise Risk Management - Integrated Framework) yayımlamıştır.

Ülkemizde Avrupa Birliği mali mevzuatına uyum çerçevesinde; 10.12.2003 tarihinde kabul edilerek yasalaşan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetiminde köklü bir değişiklik yapılmış, bu değişiklikle birlikte merkezi kontrolden iç kontrole geçiş olmuştur.

SAĞLIK BAKANLIĞINDA İÇ KONTROL SİSTEMİNİN GELİŞİMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 2006 yılında yürürlüğe girmesi ile Bakanlığımızda Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı'na dönüştürülmüş ve 2007 yılında İç Kontrol Dairesi Başkanlığı oluşturulmuştur.

İç Kontrol Sistemine yönelik ikincil ve üçüncül mevzuatlar Mülga Maliye Bakanlığınca çıkarılmış olup Bakanlığımız da bu mevzuatlar doğrultusunda ilk eylem planını 2007 yılında hazırlamış ve iki yılda bir eylem planı değerlendirilmiş revize edilmiştir.

02 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 663 sayılı KHK (Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname) ile Bakanlığımız yeniden yapılandırılmış ve bağlı kurumlar oluşturulmuştur. Bağlı kurumlarda Strateji Geliştirme Daire Başkanlıkları kurulmuş, İç Kontrol Sistemi çalışmaları bu başkanlıklar bünyesinde yürütülmüştür.

Bakanlığımız teşkilat kanunu 694 sayılı KHK ile değişmiş olup Bağlı kurumlardaki Strateji Geliştirme Daire Başkanlıkları lav edilerek Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde toplanmış ve İç Kontrol Sistemi kurgusunda Bakanlık İç Kontrol Eylem Planına dahil olmuşlardır.